No. 1279 Zaterdag 4 Juli 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 3 Juli.

CONCESSIE, GEEN Huurcontract.

Belofte maakt schuld. Gaarne willen wij ons van onze schuld zoo volledig mogelijk kwijten en hier, in haar geheel, laten volgen de rede van den Heer DE JONCHEERE, *gemachtigde van den Gouverneur.*

„De heer VAN DER VEEN ZEPPENFELDT heeft gezegd, dat concessie geen huur is. Ik ben het hierin volkomen met den spreker eens. Spreker heeft echter ook gezegd, dat concessie een veel beter recht is dan huur. Wat daarvan is, zullen zullen wij straks zien. Op Aruba, zoo zeide spreker, worden de concessiegronden algemeen als eigendom beschouwd. Dat is wel mogelijk, over het algemeen gelooft men gaarne datgene, wat men wenscht, doch dat is geen bewijs voor eigendomsrecht. Daar toe kan ook niet dienen, dat die concessies voor het successierecht zijn aangegeven of dat er overdrachtsbelasting van is geheven. Voor het successierecht komen niet alleen eigendomsrechten in aanmerking, doch alle goederen en rechten, die eenige waarde hebben. Wanneer in de plaats van de concessie, de eigendom van den grond werd overgedragen, zooals dikwijls is geschied, dan is natuurlijk de overdrachtsbelasting geheven; doch ook wanneer de concessie werd overgedragen, is de verschuldigdheid der belasting minstens quaestieus; in elk geval zou hier dan nog slechts zijn geweest een foutieve toepassing eener belastingwet, hetgeen natuurlijk het burgerlijk recht niet wijzigen kan. Het heeft overigens nooit in de bedoeling van het Bestuur gelegen om, zooals spreker zegt, met één pennestreek verkregen rechten te vernietigen. De voorgestelde bepaling heeft alleen ten doel voorloopig den status quo te behouden en te voorzien in de thans verschuldigde betalingen, die intusschen moeten blijven bestaan. Daarom is in het artikel de onbepaalde uitdrukking „vergoeding" gebruikt. Zooals blijken zal, staat het Bestuur niet op een bepaalde redactie en ik ben zelfs ter vergadering gekomen met het voornemen om een nog algemeenere redactie voor te stellen.

Het amendement biedt mij een welkome gelegenheid om eens iets over die quaestie der concessiegronden te zeggen, zij het ook, dat ik mij bij deze verwarde materie zal moeten beperken, ten einde niet te veel van het geduld der vergadering te vergen. Men houde dus in het oog, dat het geen volledig overzicht zal zijn.

De grondbelasting plegt geheven te worden van dengene, die krachtens zakelijk recht het genot heeft van onroerend goed. Dus van den eigenaar alleen, wanneer het dominium utile niet is afgescheiden van het dominium directum, zooals wèl het geval is bij vruchtgebruik en eenige andere zakelijke rechten in het tweede boek van het B. W. genoemd; dan drukt de belasting op den vruchtgebruiker enz. Daar thans ook grondbelasting van gronden in concessie wordt geheven — op Aruba onder dien naam, op Bonaire onder naam van bundergeld — stond men bij het ontwerpen van de nieuwe verordening van zelf voor de vraag. hoe te handelen ten opzichte van die zoogenaamde concessies. Hieruit, als ook uit de reeds in het begin van 1905 verschenen „Geschiedenis der belastingen in Curaçao" blijkt voldoende, dat het Bestuur reeds bij de voorbereiding der herziening zijne aandacht aan de zaak heeft gegeven. Men heeft het hier en daar ook willen doen voorkomen, alsof men hier zoude te doen hebben met eene oude, reeds lang afgedane zaak, doch dat is niet juist. Integendeel is de zaak der concessies, zij het ook met tusschenpoozen, voorduurend een onderwerp van gedachtewisseling geweest tusschen Regeering en Bestuur en zij is nog steeds aanhangig. Zoo is nog tengevolge dier briefwisseling bij P. B. 1894 n°. 26 het woord „concessie" uit de verordening P. B. 1867 n°. 4 geschrapt. Dit had eigenlijk alleen theoretische beteekenis, daar toen, tengevolge van gerezen geschillen over de beteekenis en den omvang van dat zoogenaamde concessierecht, reeds geruimen tijd te voren als stelregel was aangenomen om die onbestemde uitdrukking niet meer te bezigen. Aan de bedoeling van de Regeering was met die wijziging dan ook niet voldaan en deze gaf bij een schrijven van 1894 hare teleurstelling te kennen, dat men de regeling der oude concessies had laten rusten. Hieruit blijkt, dat het minder juist is om van een geschil tusschen Bestuur en concessiehouders te spreken; het geldt, hier, zooals aanstonds nader blijken zal, een zaak, die steeds eene behoorlijke regeling heeft ontbeerd. Die regeling, voor de belanghebbenden van veel belang en waarop door de Regeering steeds is aangedrongen, drong zich te meer naar voren, nu bij de nieuwe belastingwetgeving nauwkeurig de beginselen van het burgerlijk recht in acht genomen werden. Het moet erkend worden, dat de zaak der concessies vroeger uitermate verward is gemaakt, doch een belangrijk hulpmiddel werd gevonden in het in Januari 1893 door den heer J. H. W. Gravenhorst blijkbaar zeer zorgvuldig samengestelde historisch overzicht, waaraan ik straks enkele feiten zal ontleenen. Het tegenwoordige Bestuur is voornemens om ter wille van de rechtszekerheid aan de zaak der concessies eindelijk eene oplossing te geven. Daar hiermede nog al eenige tijd zal gemoeid zijn, is eene overgansbepaling in het tegenwoordige ontwerp noodig met het oog op de op Aruba geheven grondbelasting en de op Bonaire geheven bundergelden van gronden in concessie, volgens het belastingreglement van 1875 ook belasting.

Welk rechtsbegrip, afwijkende van de natuurlijke beteekenis, aan het woord „concessie" volgens het in Curaçao geldende recht te hechten is, is nog altijd een open vraag, die, zooals reeds uit het medegedeelde omtrent de gedachtewisseling tusschen Regeering en Bestuur bleek, niet op eenigen deugdelijken grond met zekerheid te beantwoorden is. In het Oud-Hollandsche recht vindt men den term niet als een bijzonder rechtsbegrip; ook niet in oude Curaçaosche verordeningen, die er slechts zijdelings, vaag en onduidelijk over spreken. En dat het tegenwoordige recht er ook geen diffinitie van behelst, is bekend; het Burgerlijk Wetboek kent geen concessie als bijzonder recht. Er is geen enkele wettelijke regeling, waarbij de aard en omvang van de zoogenaamde concessies zijn bepaald; de beteekenis van de uitdrukking, indien dat een andere dan de gewone moet zijn, hangt dus vrijwel in de lucht.

Aan het Bestuur was het echter steeds voorgekomen, dat een onderscheid moest worden gemaakt tusschen de concessies vóór en na P. B. 1867 No. 4, welke verordening voor de geheele kolonie geldt. Dat de concessies onder deze verordening, geen eigendom bedoelen, blijkt uit art 1 der verordening hetwelk „concessie" naast „eigendom" noemt, alsmede uit andere artikelen en de uitvoering, al schijnt die ook al niet geheel juist te zijn geweest; overeenkomsten toch zijn zelden gesloten. De Gouvernementsbeschikkingen luiden ook slechts: „concessie tot uitoefening van den landbouw" en „bij eene beperking zoo eng, kan bezwaarlijk aan eigendomsverkrijging worden gedacht" zooals in 1877 de toenmalige Procureur Generaal in een advies schreef. Zoo is het dan ook al jarenlang in vele officieele rapporten begrepen en men heeft hier dus volstrekt niet te doen met eene meening, plotseling door het Bestuur opgevat. Opmerkelijk is ook, dat voor Aruba de concessiebrieven onder P. B. 1867 No. 4 ook niet meer luiden, zooals vroeger daar veelal: „den eigendom in concessie afgestaan." Sterk en rechtstreeks blijkt de uitsluiting van eigendomsverkrijging uit de G. B. dd. 23 November 1868 No. 654, waarbij werd bepaald: „dat de concessionarissen. na drie achtereenvolgende jaren, te rekenen van 1 Januari 1869, in het bezit van de in concessie uitgegeven gronden te zijn geweest, *die deze verkiezende op aanzoek in eigendom kunnen erlangen, tegen betaling eener billijke vergoeding aan de koloniale kas en zulks tegen ten minste f 10.— per bunder.*" Dit laat aan duidelijkheid niets te wenschen over, dunkt mij. Deze concessies heeft het Bestuur dus m. i. terecht opgevat als niets anders dan het woord beteekent en met de woorden der beschikkingen overeenkomt, als eene vergunning bij Gouvernementsbeschikking en daar er geen overeenkomst is, doch eene eenzijdige, publiekrechtelijke handeling van de zijde van het Bestuur, kan zulk eene beschikking, evenals alle Gouvernementsbeschikkingen, ten allen tijde worden ingetrokken. Deze eigenlijke concessies of vergunningen had het Bestuur op het oog bij het ontwerpen van artikel 48. Bij de toelichting kon niet in eene wijdloopige uiteenzetting van de verwarde materie worden getreden, daarvoor dient de openbare behandeling.

Wat de oude concessies betreft, dacht het Bestuur anders; het Bestuur meende, dat hier eigendomsrechten waren (o. a. conform adviezen van den Procureur Generaal van 1872 en 1877), al was reeds spoedig de zaak zeer ingewikkeld gebleken door de voortdurende verandering van gedragslijn, zonder dat van eenige reden daarvoor blijkt; een dieper gaand onderzoek naar die oude concessie is destijds, ook wegens vele andere werkzaamheden, niet noodig geacht.

Aanvankelijk heeft het Bestuur dus gemeend, dat die oude concessies als eigendom konden worden beschouwd, doch de nieuwe niet en waren dezen dus ook niet in de grondbelasting aan te slaan; zij zouden blijven betalen de thans schuldige bedragen volgens de Gouvernementsbeschikkingen. Later heeft het Bestuur gemeend voor de eigenlijke concessies reeds dadelijk een overgangsbepaling te kunnen maken, die toch nog niets besliste doch gelegenheid tot handelen gaf. Het denkbeeld was een huurrecht te geven en zulks niet, zooals gewoonlijk, tot wederopzeggens of voor korten tijd, doch bijv. voor 20 jaren, hetgeen voor de belanghebbenden meer waard was dan het uiterst precaire recht, dat zij nu hebben. Daartoe werd art. 48 ontworpen en tegelijk vrijstelling van zegelrecht bepaald. Het Bestuur heeft gemeend hiermede goed te doen, doch staat, zooals gezegd, volstrekt niet op het behoud van deze bepaling of redactie en is als altijd tot overleg bereid.

Het komt mij dan ook voor, dat bij eenigen twijfel, die wellicht ontstaan kon, omdat eene uiteenzetting tot de mondelinge behandeling moest worden gereserveerd, ook wel een plaats had kunnen zijn inge ruimd aan eenig vertrouwen in het Bestuur. Het Bestuur toch kent natuurlijk de wetten wel en ook het Regeeringsreglement. waarvan art. 139 zegt dat „niemand van zijn eigendom kan worden ontzet dan krachtens koloniale verordening, verklarende het algemeen nut der onteigening en tegen schadeloosstelling" Ik begrijp dus niet goed hoe verondersteld kon worden, dat het Bestuur met een pennestreek eigendomsrechten zou willen ontnemen; het zou het niet willen niet alleen, maar ook niet kunnen.

De later van sommige zijden vernomen beweringen, hebben het Bestuur nog geleid tot een nader onderzoek naar de oude concessies en daarbij is gebleken, dat het met deze veel minder gunstig staat, dan het Bestuur aanvankelijk had aangenomen. Het bleek, dat een paar gevallen niet het geheel leerden kennen, er is volstrekt niet altijd uitgifte in eigendom bedoeld zelfs. Er is een overzicht van gemaakt en dit leverde een bonte staalkaart op. Men treft aan: „in concessie", „concessie in vruchtgebruik", „vruchtgebruik in concessie", tot uitoefening van den landbouw," „concessie in eigendom", „eigendom in concessie", „de concessie in concessie", „uitgifte in vollen eigendom", „in erfpacht", „in allodialen eigendom," „in pacht", „bij vergunning", met een bepaalde bestemming, zonder idem, „het precair recht van gebruik". En toen men destijds op Aruba concessies uitgaf, uitsluitend om goud te delven, vindt men tot zijn verbazing dien concessiehouder met dat beperkte recht eensklaps betiteld als „leenhouder". Inderdaad, ... men den de zaak zoo ver ... mogelijk had willen maken, had men niet anders kunnen doen. Er is geen andere verklaring mogelijk, dan dat men uitdrukkingen heeft gebruikt, waarvan men zelf de beteekenis en strekking niet begreep.

Daar er over de zaak nog al wat te doen is geweest, wil ik nu nog een snel historisch overzicht geven, in hoofdzaken reeds bij de voorbereiding van het ontwerp aan het Bestuur bekend, doch thans nog wat beter door het straks gemelde rapport van 1893. Den tijd van 1634 tot 1816 sla ik kortheidshalve maar over, hoewel uit de 18e. eeuw nog wel wat merkwaardigs zou zijn mede te deelen. Genoeg, dat er vóór 1816, behalve eigendommen krachtens wettigen titel, reeds vele gronden in uitgifte waren, zonder dat blijkt onder welken titel en vele geüsurpeerde gronden; op Bonaire echter waren geen gronden in uitgifte. Van 1816 — 1824 werden gronden afgestaan voor onbepaalden tijd of tot wederopzeggens en ook bij vergunning en in pacht, nadat de Raad van Politie voor de Kolonie in de vergadering van 10 Augustus 1819 had geadviseerd, dat geen gronden vervreemd moesten worden. Met de bestuursreglementen van 1823 voor Aruba en Bonaire kwam men op den goeden weg, doch raakte er spoedig weer af; die reglementen toch

Feulleton.

Een overlevende uit het Heldenvolk.

Markies Costa de Beauregard navertelt.

Herinnert gij u, dat Kruger gestorven is in de maand Juli 1904 te Clarens, ginds aan het uiteinde van het meer van Geneve?

Neen, gij dacht er niet meer aan: de dooden zijn zoo spoedig vergeten. Ik zelf was het vergeten. Terwijl de koetsier, die 't mij te binnen riep, met zijn zweep de villa aanwees, waar de rijke verwoonende ling stierf, zeide ik, wijsgeerig als de Ecclesiasticus, in mij zelven: „Welk een les voor ons presidentje van Montélimar ligt er in de vergetelheid, waarin zoo ras zijn groote collega van Pretoria wegzonk! En toch Kruger had, in het belang zijner republiek, geworsteld tegen geduchter tegenstanders dan onze nonnetjes of onze Capucijnen." Daarna, mijne philosophische gedachten niet verder willende uitspinnen, moest ik wel vertrouwen met mijn koetsier te ondervragen over Krugers verblijf te Clarens, over zijn omgeving, zijne laatste oogenblikken. Doch, dikke bewoner dier streek als de man was, hij wist letterlijk van niets. Ik dook ongeduldig in mijn rijtuig weg, toen hij me onverwachts toevoegde:

„O ja, dat valt me zoo juist in, mijnheer; wijl die oude geschiedenis u belang inboezemt, zou ik u naar Rivas kunnen brengen, aan gene zijde van Vevey. Daar zult gij een officier van Kruger ontmoeten, een veldkornet als zij zeggen; na het vertrek der anderen, is de man bij ons blijven hangen. Zoo hij spreken wil, kan hij heel wat vertellen. Maar zit 'm de knoop: zal hij willen? 't Is een zwijger, levend, of hij altos met dooden had verkeerd......"

* *
*

Een half uur later stond mijn rijtuig stil voor een huis, dat zijne voorzijde langs den weg verhief, en dat aan de andere tot het meer afdaalde, zich steunend tegen de rots. Wat kleeren en eenig vischgerei hingen te drogen op het plaatsje, waarop de twee vensters en de deur der armelijke woning uitkwamen.

Hij riep: „Is er iemand thuis?" Een geblaf beantwoordde mijne vraag, en tegelijk kwam een kwaadaardig keffertje te voorschijn op de laatste trede van het trapje, dat naar het meer afdaalde.

„Hier, Smous! Smous, hier!" bromde eene stem, die van onder de naarde scheen op te stijgen.

„Wie is daar?"

Ik naderde het trapje en in een schuilhoek, gevormd door enkele rotsen, bemerkte ik een klein zwart jacht; het zeil klapperde op den wind.

Een soort van reus, gewikkeld in een mantel lag bij het roer uitgestrekt. Hij hief het hoofd op, nam zijn breedgeranden vilthoed af, aldus een rosachtig hoofd vertoonend en een mager gelaat, beschaduwd door een dichten baard. Toen ik roerloos staan bleef, vroeg hij op beleefden toon om verschooning, zeggend: Ik kan u niet tegemoet komen, zie eens...

Hij sleeg een punt van zijn mantel op en toonde me het stompje, dat hem van zijn rechterbeen overbleef.

„Welaan," zeide hij op vriendelijken toon, toen hij mijn medelijden bemerkte, „wees welkom. Wie zijt gij?" Ik nam op zijne uitnoodiging naast hem plaats in de boot.

„Een vriend", was mijn antwoord; en haastig voegde ik erbij: „en een bewonderaar."

„Wie ter wereld bewondert een verwonneling!"

Zijn gelaat werd purperrood; zijne harde, levendige oogen kregen eene zonderlinge uitdrukking, eene uitdrukking van gramschap en zwaarmoedigheid beide.

Men bemerkte, hoe eene smartelijke gedachte woelde onder dat met rimpels doorploegde voorhoofd.

Ik wist niet, hoe het gesprek weder aan te knoopen. Te grooter was mijn verlegenheid, omdat ons gesprek gevoerd werd in eene taal, die ik slechts gebrekkig spreek.

Plotseling boog hij voorover, en leunend op de linkerhand greep hij met de rechter eene kruik bier, vulde een groot glas en bood het mij aan. Hij dronk na mij. Dan zijn mond afvegend met den rug zijner behaarde hand, begon hij, langzaam, de oogen in de ruimte verloren, als volgde hij een droom: „de anderen zijn naar het veld teruggekeerd, hebben er de ploegen weder aan het trekdier vastgemaakt, hunne hoeven opgebouwd.

Met welk doel? Toekomst van het vaderland is vernietigd. Ik ben ooggetuige geweest van de geheele uitroeiing van ons volk. Ja, meenigmaal ben ik tegenwoordig geweest bij den doodstrijd van wezens, die mij dierbaar waren, doch nimmer heb ik de vlijmende smart gevoeld, welke ik leed, toen ik de wapens uit onze handen zag vallen."

Naar mijne meening vertolk ik getrouw de woorden van den spreker. Den toon wedergeven, waarop zij gesproken werden, den indruk, dien zij op mij maakten, ik vermag het niet. Ik meende eene strophe te hooren uit de zangen, door de Hebreeuwen aangeheven in het land der ballingschap.

„Aan den oever van Babelsstroomen"

spreken niet van concessie, doch van verkoop en schenking en trachten den ouden toestand te regelen. Ongelukkig kwam de goudontdekking op Aruba tusschenbeide en reeds bij Gouvernementsbeschikkingen van 1824 werden de artikelen der beide reglementen omtrent het schenken en verkoopen van gronden opgeschort. Ik vestig in het bijzonder de aandacht op de bewoordingen dier Gouvernementsbeschikkingen dd. 30 Augustus 1824 n°. 643 en 18 September 1824 n°. 697: „dat degenen, „die reeds bij vergunning in het be„zit zijn van gronden, hetzij tot den „landbouw of anderzins, *die gronden*, „*welke aan het Rijk blijven toebehooren*, „tot wederopzeggens toe in gebruik „zullen blijven behouden". Sedert dien tijd vindt men dan ook gronden „toegewezen „ter bebouwing, *zulks „zonder eenig recht van eigendom daarop „te verkrijgen* en tot wederopzeggens." Een en ander strookt niet best met de stelling van het eigendomsrecht der oude concessies.

Omstreeks 1837 begon men grond in pacht af te staan, doch op Aruba met het voornemen om de Koninklijke machtiging te verzoeken om die gronden in eigendom over te dragen. In Februari 1839 werd een commissie tot onderzoek naar Aruba gezonden en, om kort te gaan, bij Koninklijk rescript van 12 Augustus 1839 n°. 70 werd machtiging verleend om van alle op de lijst der commissie voorkomende gronden „de wettige overdracht te doen bewerkstelligen." Daarop doelt de considerans van P. B. 1839 n°. 227. Bij Koninklijk Besluit dd. 16 September 1841 n°. 71 werd bovendien gelijke machtiging verleend voor de vroeger in pacht afgestane gronden. Ten slotte valt nog te vermelden een Ministerieel schrijven van 16 October 1843 n°. 13, waarbij den Gezaghebber van de Kolonie Curaçao (Curaçao, Aruba en Bonaire) werd geschreven, dat op de drie eilanden ter ontwikkeling van den landbouw gronden zullen kunnen worden afgestaan om niet, in welke missive dus wederom niet van eigendom sprake is, doch die in verband met het voorafgaande misschien wel in dien zin mag worden opgevat. Ware er nu aan evengenoemde machtigingen gevolg gegeven, dan ware veel verwarring althans op Aruba, voorkomen. Doch dat is niet geschied. Men heeft het waarschijnlijk wel bedoeld, doch, terwijl zoowel de Bestuursreglementen van 1823 als de Koninklijke besluiten van 1839 en 1841 duidelijk spraken, ging men weer het woord „concessie" gebruiken en in plaats van transporten te verlijden „concessiebrieven" uitreiken. Op Bonaire werd zelfs dat niet toegestaan, althans in 1851 niet, op grond dat Bonaire steeds Gouvernementsplantage geweest zijnde, de ingezetenen niet dezelfde rechten hadden als die van Aruba en ook zoo goed als geen belasting betaalden (hetgeen in 1873 geheel anders zou worden). De gemelde „concessiebrieven" luiden meestal „dat bij deze wettiglijk wordt overgedragen," terwijl de beschikking zelve dikwijls slechts inhoudt „afgestaan in *concessie*" en „*in het bezit gesteld ten einde den landbouw uit te oefenen*." Dit was op zich zelf reeds tegenstrijdig. Sedert 1861 vindt men dikwijls: „in allodialen eigendom en bezit." Bij dat alles zag men blijkbaar over het hoofd, dat er in de kolonie een burgerlijk recht bestond, namelijk het Oud-Hollandsch recht, voorzoover niet door koloniale verordeningen gewijzigd, hetgeen — dit zij terloops opgemerkt —, ook onder het toenmalige Regeeringsreglement van 1833 niet bij Gouvernementsbeschikking kon geschieden. Volgens het Oud-Hollandsch recht nu, primitief volgens een placaet van Karel V, dd. 9 Mei 1529, was voor overdracht van onroerend goed noodig een akte van transport, gevolgd door opdragt voor den gerechte, hetwelk laatste de juridische levering was, die thans geschiedt door overschrijving ten hypotheekkantore. Daarin is in den loop der tijden geen verandering gekomen voor zoover bekend en ook niet in de kolonie. Integendeel is dat bij vele oude verordeningen van 1816 af bevestigd. Ik volsta met op enkele bepalingen te wijzen. Volgens de Bestuursreglementen van 1823 moesten de transporten van Bonaire en Curaçao worden gepasseerd, die van Aruba aldaar ten overstaan van den Kommandeur, een magistraat en den koloniale schrijver. Het reglement van 1628 schreef voor de transporten te passeeren voor de wethouders en den secretaris P. B. 1830 n°. 145 spreekt van de „ambtenaren met het verlijden van transporten belast.' P. B. 1859 n°. 18 speciaal voor Aruba, schrijft voor, met bevestiging voor zooveel noodig van het recht van 1823, het verlijden voor het vredegerecht. Of nu de „opdragt" — volgens het Oud-Hollandsch recht nog geld — er is geen reden om het tegendeel aan te nemen — blijve in het midden. Het gezegde is genoeg om te doen zien, dat de „wettige overdracht" nooit kon geschieden bij Gouvernementsbeschikking, of eenzijdige Gouvernementsverklaring. De door de Regeering bedoelde overdrachten zijn nooit tot stand gekomen. Opmerkelijk zijn enkele gevonden beschikkingen omstreeks 1864, waarbij de Administrateur van financiën wordt gemachtigd „de overdracht voor de Rechtbank te doen." Men zal thans kunnen begrijpen, dat de Regeering in 1894 hare teleurstelling te kennen gaf, dat was voortgegaan met het geheel onbestemde recht van concessie te verleenen.

Zooals de zaak thans is, kan somtijds verjaring te pas komen. Wel niet voor de concessiehouders of hunne erfgenamen, want deze hebben geen bezit „als eigenaar"; doch voor den kooper of zijn opvolgers in de gevallen, waarin onrechtmatig het goed zelve is overgedragen. Het „kan" zeg ik, omdat het Burgerlijk Wetboek niet alleen vordert een onafgebroken, openbaar en ondubbelzinnig bezit als eigenaar, maar ook dat bezit te goeder trouw. Artikel 1984 van het Burgerlijk Wetboek zegt dat de goede trouw wordt verondersteld, en dat wie zich op kwade trouw beroept, dezelve moet bewijzen, zal echter nog wel eens te stade komen.

Ten slotte rest mij nog iets. Het Bestuur wenscht belanghebbenden nog uitdrukkelijk gerust te stellen, daar de zaak wat groote afmetingen heeft aangenomen, hetgeen natuurlijk te wijten is aan onvoldoende bekendheid met de concessie-geschiedenis. Hoewel ik geen bindende verklaringen thans doen kan, kan ik toch wel iets zeggen van den geest, waarin het Bestuur zich de zaak voorloopig denkt, terwijl een wettelijke regeling noodig zal zijn. Ik herhaal, dat het Bestuur natuurlijk niemand een verkregen recht wil of kan ontnemen. Het Bestuur, welks taak het is het recht te handhaven, wil rechtszekerheid. Daar, waar nu geen sprake is van verkregen rechten, wil het Bestuur aan opgewekte verwachtingen tegemoet komen. Daarbij bijv. aan dengene, die verwachting had, op eigendom, dien eigendom op wettige wijze overdragen; aan wie een mindere verwachting had, een minder zakelijk recht, bijv. erfpachtrecht; met den blooten vergunninghouder een huurcontract op langen termijn sluiten, enz. In elk geval nooit een minder recht dan waarvan men de verwachting had, eerder een beter. En dit alles met een minimum van kosten. Dit zijn slechts groote trekken, doch ik vlei mij, dat zij ieder zullen bevredigen.

Ik kom thans tot het amendement. Ik heb daartegen twee gewichtige bedenkingen. In de eerste plaats luidt het niet algemeen genoeg, er wordt alleen gesproken van Aruba, terwijl men op Bonaire ook concessiegronden heeft; die gronden zouden dan door de intrekking van het belastingreglement van 1875 niets meer betalen. Met het voorloopig handhaven van den status quo strookt verder ook niet, dat de bedoelde gronden zouden worden aangeslagen in de belasting volgens de regelen van dit ontwerp; zij moeten voorloopig hetzelfde blijven betalen als thans. Overigens heeft de voorsteller terecht de aandacht op gevestigd, dat in het amendement de gelijkstelling slechts geschiedt voor het burgerlijk recht. Wanneer de twee door mij genoemde punten in het oog worden gehouden, dan heb ik tegen het amendement geen bezwaar, het is dan in den geest van de wijziging, die het Bestuur zelf voornemens was aan te brengen, zooals ik in den aanvang mijner rede zeide. Het Bestuur had zich het volgende gedacht:

„Art. 48. In afwachting eener wettelijke regeling der rechten met be„trekking tot onroerende goederen, „die bij wijze van concessie of ver„gunning zijn uitgegeven, worden „deze rechten voor de toepassing „dezer verordening gelijkgesteld met „de zakelijke rechten in artikel 12 ge„noemd, voorzooverre die goederen, „in de grondbelasting of het bunder„geld zijn aangeslagen geweest."

„Met afwijking van de artikelen 3 „en 11 bedraagt de grondbelasting „voor die goederen twee en zestig en „een halve cent per jaar per halve „hectare of gedeelte daarvan."

Op deze wijze luidt de overgangsbepaling geheel algemeen en is er ook in uitgedrukt, dat de Raad in de regeling, die noodig is, gekend zal worden. Mij dunkt, dat met deze redactie de Raad zich wel zal kunnen vereenigen. Ik breng die wijziging aan.

BUITENLANDSCHE ZAKEN.

Uit mr. Antonino's „Parlementaire Portretten" in de „Tel.":

In den loop der tijden is de „ministers-figuur" gaandeweg gewijzigd. De moderne minister heeft veel verloren van het ongenaakbare, dat zijn ambtsvoorgangers nog een vijftig jaar geleden onderscheidde.

Portretten van ministers uit het begin en de helft der negentiende eeuw vertoonen ons geweldige heeren, met strak-trotsche, deftige gezichten, den hals begraven in weelde van linnen; op de breede omslagen van den statierok schitterend in volle glorie het groote kruis van den Leeuw; ministers, zittende in ruime fauteuils met heel hooge ruggen, aannemend de positie van audientie-verleenende Excellentie. In die dagen zou geen sterveling, die niet behoorde tot den kring der hoogen, 't in z'n hersens gekregen hebben om naar zulk een audientie te gaan, anders dan in gala-gewaad: rok, witte das, handschoenen, in de puntjes...... Wie geen frak met toebehooren bezat, leende of huurde er een. Maar wie op de publieke audientie van een minister in 1840 of 1850 zou verschenen zijn in het pakje, waarmee hij zich dagelijks op straat vertoont, en zonder „kachelpijp", maar met een los flambardje op — de grimmige bode zou dezen onverlaat onverbiddelijk de deur gewezen hebben.

Van een „interview" met een heuschelijken minister zullen — ben ik zeker — noch journalisten, noch andere „gewone menschen" in die tijden gedroomd hebben. Dat zijn „Amerikaansche zeden", die eerst veel later de Westersche van vroeger verdrongen.

De minister, ook in Nederland, is meegegaan met de al-moderniseerende strooming. Hij tramt 'smiddags naar huis, hij loopt joviaal-weg een eindje met u op, hij knoopt een praatje met u aan. Hij heeft zich weten aan te passen tot een college als het moderne Parlement, en zijn voorganger, van vijftig jaren hier zou met de hoogedelgestrengen van nu ook niet kunnen opschieten......

Van het achttal is er één, die nog ietwat gelijkt — soms zelfs sterk gelijkt — op die verschijningen uit vervlogen dagen.

Dat is de minister, aan wien de portefeuille van buitenlandsche zaken in een Kabinet wordt toevertrouwd. Hij is de man, die in permanent contact moet blijven met de diplomaten. 't Hoofd van het departement, waar allerlei jeugdige geboorte-aristocraten hunne carrière voorbereiden. De man, die hoogdeftige diners en luncheons moet geven en 't meest van alle excellenties bijwonen. De man der fijne, ouderwetsche salonvormen. Vaak is de portefeuille van buitenlandsche zaken in handen geweest van den Kabinetsformeerder, óók wijl men 't er algemeen over eens was, dat de taak der leiding 't best te vereenigen was met dit in Nederland „gemakkelijkste" departement. Maar die combinatie dateert ook al uit den tijd, toen Kabinetsformeerders steeds lieden waren uit den kring en van de soort, waaruit men „leiders der diplomatie" kan recruteeren. Dat is anders geworden. „Burgermenschen" zijn nu eenmaal niet aangewezen, niet geschikt voor Buitenlandsche Zaken. Ook al zijn ze zeer knap, zeer handig, zeer geleerd, van groote regeer- en bestuurskracht. De loop der tijden bracht deze verandering aan, dat politici, die het bij 't heerschen van vroegere, nu verdwenen opvattingen, niet licht tot minister zouden gebracht heb ben, door den politieken stroom op zeker oogenblik kunnen gevoerd worden naar de hooge plaats van Raadsman der Kroon."......

Overwegingen van stand of „geboorte", en wat daarmee in verband staat, gelden thans daarvoor nagenoeg niet meer, ook niet ten onzent. Steeds met deze exceptie: de portefeuille van buitenlandsche zaken. Eer die in handen zal komen van iemand uit andere sfeer dan welke tot dusver, zonder uitzondering, ministers voor dezen tak van dienst leverde, zal er toch heel wat moeten veranderen, en zal allicht het midden der twintigste eeuw bereikt moeten zijn......

De opmerking is verre van nieuw, dat 't vervullen van het ambt van Nederlandsch minister van buitenlandsche zaken in onze dagen iets is waarvoor veel zedelijke moed en veel opoffering vereischt worden, althans wanneer men zich werkelijk geven wil aan zijn taak en zich niet louter tot het decoratieve en administreerende wil beperken...... In de tweede Kamer hebt gij de heeren, die smalend neerzien op elke uitgave, voor uwe diplomaten te voteeren en moord en brand schreeuwen bij elke verhooging ten bate van den diplomatieken dienst. In de Tweede Kamer zijn andere heeren, die uwe diplomaten willen wegsturen en door goedkoopere en b. v. nuttiger consuls willen vervangen. En nog andere heeren, die van u verlangen, dat gij, Nederland, de tanden zult doen zien, zoodra er in de wereld onrecht geschiedt...... De heeren, die eischen, dat gij, minister, uw land zult laten zijn verdediger van beleedigde aanspraken en bemiddelaar bij dreigende of reeds tot uitbarsting gekomen conflicten...... De heeren, die u verantwoordelijk stellen voor grenzen, die gesloten blijven voor het vee, en voor allerlei andere dingen, waarin willekeur en egoïsme de nationale belangen bedreigen......

Arme minister, die ge zijt! Gij ontmoet telkens weer de hoffelijke, glimlachende, buigende diplomaten, die u zoo innig hartelijk de hand drukken en u telkens opnieuw zulke treffende verzekeringen geven van de warme en onverbreekbare vriendschap tusschen hun land en het uwe, hunne regeering en de uwe...... de diplomaten, die slechts knikken en glimlachen en vleien en hun arm in de uwe leggen, vertrouwelijk met u voortstappen in het ontvangsalon of in de receptiezaal, u bejegenen als hun besten, liefsten vriend, de diplomaten, die u later op uwe vragen en klachten en voorstellen nota's zenden, onberispelijk van vorm, maar die u, minister, zoo sterk doen denken den geslepen man, die u aanziet met 'n glimlach, welke twee rijen blinkend-witte tanden laat zien, terwijl hij u pas heeft toegevoegd, iets vlijmend-vinnigs, iets ijskoud-ablehnends,...... en gij, Nederlandsch minister van buitenlandsche zaken, beseft, 't best van allen, hoe absoluut-machteloos gij zijt daartegenover; hoe de werkelijkheid in schril contrast is met sommige gloedvolle peroratiën van rhetorisch-aangelegde Kamerleden, die er aanstonds de gouden dagen van den koning-stadhouder en van De Wit te pas weten te brengen......

Daarmee is niet gezegd, dat een lenige ruggegraat of Koreaansche apathie of krachtelooze onverschilligheid den Nederlandschen minister van buitenlandsche zaken moeten beheerschen. Ook in deze functie kan een schrander, tactvol, kloek en ijverig man veel bereiken, waartoe een indolente of al te slechtere verschijning nooit bij machte zal wezen. Maar hetzij er aan de groene tafel op het Binnenhof, ter verdediging van Hoofdstuk III c. a. zit een genie dan wel, een nul — van beide soorten hebben wij exemplaren in de oudere en jongere historie van ons Koninkrijk — steeds zal men deernis met hen moeten hebben. Altijd is en blijft hun rol uitermate ondankbaar...... Welke overweging bij het opmaken der „eindrekening" zeer stellig in aanmerking moet komen.

Zeden en gebruiken in het Amerikaansche handelsleven.

Munt ook daarin de Nieuwe Wereld boven de Oude uit? zoo vraagt „de Manufacturier". Een Engelsche verslaggever zendt in de „Exportrevue" het aan de mededeelingen van een vertrouwbaar handelsman uit Amerika ontleend onderstaand belangrijk bericht, welks juiste verdeeling van licht en schaduw ook bij ons de grootste opmerkzaamheid verdient.

En de man vervolgde:

„Zeker, de grond, waarin onze vaderen rusten, is een heilige grond... Maar het dubbele vaderland, dat zij ons bereidden, Oranje-Vrijstaat en Transvaal, zijn niets meer dan twee Engelsche provincies. Het goud is oorzaak geweest van onze ellende! Het goud heeft ons bloed vergiftigd als een kanker. Wij waren besloten, den krijg voort te zetten, tot de laatste burger ten grave was gedragen, de laatste vrouw, met gebroken hart, gestorven was, tot ons geheele volk geslachtofferd was op het altaar der vrijheid. Dat was een roemvol einde geweest. God heeft het niet gewild. Voor ons heeft Hij 't bitterste einde gekozen. Zijn vinger heeft zich tegen ons gekeerd."

....

Een misdaad ware het geweest den spreker te storen in zijn droom, hem meevoerend naar de toekomst.

„Neen, neen," voegde hij er geestdriftig bij, „ons offer zal niet nutteloos wezen. Vijf duizend burgers zijn op de slagvelden gebleven; twintig duizend onzer vrouwen en kinderen, vleesch van ons vleesch, zijn in de concentratie-kampen omgekomen. Laten we de toekomst, verdiend door zooveel lijden, in de handen Gods. Misschien is het Zijn wil, dat ons volk tot de opstanding komt door de valleien des doods."

Die smartkreet, die kreet van hoop, mij herinnerend aan onze eigen rampspoeden, te spoedig vergeten, reet een oude wonde opnieuw open.

Mijne gedachte ongetwijfeld radend, hernam hij, mij scherp aanziende:

„Wanneer de herinnering aan de verloren vrijheid mij te zwaar op het hart weegt, troost ik mij met de gedachte aan het verleden, aan dien strijd van drie jaren, gedurende welke wij voor de geheele wereld de levenskracht, den moed, de rechten van ons volk getoond hebben. De waarheid, voor welke onze martelaren zijn gevallen, is staande gebleven achter hen."

„Ja, zalig de dooden," riep ik uit, aan die bewonderenswaardige woorden de hulde brengend mijner ontroering. „Zalig zij, die, na als Kruger voor die waarheid gestreden te hebben, de ellende dezer wereld verlaten, om in den vrede hunne strijdmakkers terug te vinden."

„O, waarom hebt gij hem niets gekend, over wien gij zoo edel denkt, hernam de spreker.

„Waarom hebt gij den man niet gekend, die voor het onverschillig Europa geloof, vaderland en vrijheid verpersoonlijkte, deze drie ideale krachten, zonder welke geen volk bestaat, noch bestaan kan. Bemind zoudt gij hem hebben en gediend als ik. Gij zoudt hem thans beweenen gelijk ik hem beween.

Helaas! toen mijn edele meester het vruchtelooze van zijn poging had ingezien, kreeg hij een afkeer van het leven, en hij zag den dood onder de oogen, gelijk hij alles kloek onder de oogen schouwde. Toen hij hem naderen zag, heeft hij zich hier verscholen, om hem te verbeiden. Wij hoopten, dat hij wachten zou, maar neen. Bij na daags na zijne aankomst te Clarens openbaarde zich eene longontsteking. De kranke verloor nagenoeg onmiddellijk het bewustzijn, en den 14 Juli, om drie uur in den morgen, gaf hij den geest, in de armen van hen, die hem tot nu toe getrouw gediend hadden. Het lichaam werd dadelijk overgebracht naar de lijkschouw van Clarens, om er gebalsemd te worden. De ziekte had de trekken van den overledene niet veranderd. 't Was nog immer dat uiterlijk van den gekwetsten leeuw.

Eenige dagen later verliet de kist deze plek, werd zij geplaatst in een lijkwagen, van den Haag naar hier gezonden. Van binnen was hij met groen en vlaggen versierd: Een laken met de kleuren van Transvaal bedekte de baar, aan wier uiteinde het opschrift te lezen viel, in zilver gegraveerd:

STEPHANUS JOANNES PAULUS KRUGER.

geboren den 18 October 1825,

te Colesberg — Kaapkolonie,

gestorven te Clarens (Zwitserland) den 14 Juli 1904.

President van de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Daaronder gaf een ander schild te lezen:

Eendracht maakt Macht.

„En mijn oude president is vertrokken," ging de Boer voort, een traan in zijn oog terugdringend. „De Engelschen hebben hem toegestaan, naar verzekerd wordt, dat hij na zijn dood zijn vaderland wedervinden mocht en rusten naast haar, die gedurende zestig jaren zijne levensgezellin was......

Stervende liet Kruger 152 makomelingen achter en tallooze droeve dienaars, waarvan ik de minste ben. Met hem en als hij heb ik alles verloren. Mijn vrouw, mijne kinderen zijn dood. Ik weet niet, waar hun gebeente verbleekt. Mijn afschuwelijke wonde heeft mij voor immer nutteloos gemaakt voor mijn vroeger vaderland. Dit land der vrijheid heb ik tot woonplaats verkoren om te sterven, waar onze leeuw gestorven is. Ik blijf er als de bewaker zijner heugenis, als de erfgenaam van zijn haat.

Eene aalmoes van enkele duizenden guldens voorziet in mijne levensbehoeften. Daarvan kocht ik dat huisje, ginds op de hoogte, en deze boot. Zie, lees, zij heet: „De Kruger". Daarin zwerf ik 's nachts over dit schoone meer, waar ik om zoo te zeggen, de eindelooze eenzaamheid van het Veld terugvind.

Maar breekt de dag aan en gaat een der groote stoombooten voorbij, welke het meer Lemann doorploegen, een boot vol Engelschen, dan hijsch ik aan den mast onze glorievolle Afrikaansche kleuren. Ik hijsch deze groen-rood-wit-blauwe vlag, symbool van het lijden, de tranen, het bloed van heel een uitgemoord geslacht. En zoolang de wind gunstig is volg ik, als de wroeging, het spoor onzer verwinnaars......"

Niemand, die in de gelegenheid geweest is, met Amerika en Engeland zaken te doen, zal het ontgaan zijn, welk een hemelsbreed verschil er bestaat tusschen deze beiden, wat aangaat het handelsleven, en deze contrasten berusten op verschillende sociale gewoonten en inzichten.

Wenscht men den chef van een groote Engelsche firma persoonlijk over een of andere zaak-aangelegenheid te spreken, dan moet men, als men niet in het bezit is van bijzondere aanbevelingen, eerst twee of drie beambten met het doel uwer komst bekend maken, om „het voorrecht” te mogen genieten den „machtigen heer” te zien te krijgen, als ge nog zoover komt. In Amerika wordt men direkt bij den chef toegelaten zonder eenige van te voren ingestelde ondervraging.

Men zou denken, dat het verbazend tijdroovend is voor hen, die veel te doen hebben, herhaaldelijk door onbeduidende personen of zaakaanbiedingen te worden lastig gevallen. Dit is echter niet zoo. De Amerikaansche koopman is gewoon alle voorstellen, die hem gedaan worden, op hetzelfde oogenblik dat hij ze hoort te beoordeelen, te ontleden en af te handelen en meestal slaat hij in zijn oordeelvellingen den spijker op den kop. Tevens is het ook zijn gewoonte, een geval flink en zonder veel omhaal van woorden voor te stellen.

Iemand, die in Amerika in een handelshuis komt, om een voorstel te doen voor een of andere onderneming, wendt zich direckt tot den chef. Hij zet zijn verlangens in den kortst mogelijken vorm uiteen en bekomt ook onmiddelijk een antwoord op zijn voorstel. Binnen vijf minuten, ja soms binnen een nog korter tijdsverloop, staat hij weer op straat. Ieder belangrijk argument hoort men geduldig aan, maar „neen” beteekent „neen” en in dit geval is het zaak zoo spoedig mogelijk het veld te ruimen.

Iemand, die hier te lande dikwijls handelsreizigers moet ontvangen, weet bij ondervinding, hoe moeilijk het is, ze weg te krijgen, als zij een afwijzend antwoord gekregen hebben. Zij vreezen, door een te spoedig afbreken der onderhandeling, een slechten indruk te maken, terwijl in Amerika de zaak juist geheel anders om is.

De Amerikaan heeft zelf ook haast, wijl hij zijn tijd noodig heeft om zijn geluk elders te beproeven. Het is veel gemakkelijker den president der Vereenigde Staten te spreken te krijgen, dan den eigenaar eener engros- of detailzaak in Cheapside.

In zeker opzicht wordt dit daardoor vergemakkelijkt, dat de Amerikaan, die een handelsbezoek wil maken, van te voren overdenkt wat hij zeggen wil. Hij gaat direct op zijn doel af en begint, zoo als een Engelschman doen zal, niet eerst een praatje over het weer, enz; aan een anderen kant is hij noch verwonderd, noch beleedigd, wanneer hem op zijn offerten, waarbij hij niet zelden om duizenden dollars handelt, direkt bescheid gedaan wordt. Een zoo snel genomen besluit, dat den Amerikaan zoo juist karakteriseert, is volstrekt geen gedachteloosheid. De Amerikaansche handelsman denkt veel meer na dan de Engelsche en is zoo precies op de hoogte van alles wat zijn zaak betreft, dat hij in een enkel oogenblik het meer of minder voordeel van een daarop betrekking hebbende offerte overzien kan.

Alle Amerikanen zijn goede menschenkenners, of streven er naar dit te worden: deze eigenschap is bij velen zelfs buitengewoon sterk. Bij de keuze van personen voor de uitvoering van een bepaald plan, verlaat de Amerikaan zich meestal uitsluitend op zijn persoonlijke meening, ofschoon hij het toch ook niet onnoodig vindt, om, ter bekrachtiging van zijn eigen oordeel, hier en daar informaties over genoemde personen in te winnen en in den regel heeft hij juist geoordeeld. Bij het crediet verleenen let de Amerikaan minder op aanbevelingen; liever wendt hij zich tot de agenturen, zooals deze in Broadstreet typisch zijn. Deze agenturen geven een soort adresboek uit, waarin handelslieden naar hun vermoedelijk vermogen getaxeerd worden. Denkt iemand, dat hij hier valsch beoordeeld wordt, dan is men volkomen bereid het verzuim te herstellen, mits bedoelde persoon bewijzen voor de juistheid van zijn eigen opgaven vermag over te leggen. Een dergelijke inrichting bestaat in Amerika ook voor het annoncenwezen.

In Groot-Brittanje is het voor 19|20 van alle couranten geheel onmogelijk te wetente komen, hoe groot de oplaag is en het adverteeren in een krant is daarom min of meer een dobbelspelletje. In Amerika is dit geheel anders; het Amerikaansche Newspaper Directory geeft mededeelingen en beramingen aangaande de verspreiding van alle couranten in de Vereenigde Staten, die door alle adverteerders als vertrouwbaar worden aangenomen.

De Directory neemt alle opgaven van den uitgever eener courant, die hem aangaande den omvang der jaarlijksche oplage gedaan worden voor waar aan, en wordt van zeer vele couranten dienaangaande op de hoogte gehouden.

Andere die het niet uit zich zelf doen, worden volgens de markt door den uitgever der Directory getaxeerd en niemand koestert eenigen twijfel omtrent de juistheid dezer schatting. Ditzelfde geldt ook van de vermogenstaxatie door de agenturen in Broadstreet en elders.

De Amerikanen werken in ieder opzicht ijveriger dan wij; zij hebben langere werktijden en weten daarvan meer partij te trekken. Het zal bij hen niet voorkomen, gelijk dit bij ons maar al te dikwijls het geval is, dat de patroon pas 's morgens om 11 uur ten kantore of in den winkel komt. Meermalen hoorden wij vertellen, dat de meeste patroons reeds om 8 uur, als alle werkzaamheden beginnen, present zijn. De meeste sluiten dan 's avonds om 6 uur en hebben niet langer dan een half uur tijd voor koffiedrinken. Gedurende den geheelen dag wordt ijverig gewerkt en van te laat komen 's morgens of 's middags is geen sprake.

Evenmin komt het, zooals dit hier wel gebeurt, voor, dat een jongmensch zijn kantoor of winkel verlaat om voor zich zelf een boodschap te doen, of dat hij in zijn werktijd een privébrief schrijft en daarvoor het papier van de firma gebruikt. Dit laatste wordt zelfs als diefstal beschouwd, en zou ongetwijfeld, en met recht onmiddellijk ontslag tengevolge hebben.

Men denke daarom niet, dat het dienstdoend personeel slechter behandeld wordt dan ergens anders; integendeel, de meer vrije zienswijze in de Republiek komt ook, te dien opzichte zeer goed uit; men kent er zelfs geen klasse-onderscheid. Niemand zal het daar vreemd vinden, dat een bediende hetzelfde restaurant bezoekt als zijn patroon en, wanneer deze alleen zit, bij hem plaats neemt. Als men zoo iets ongepast vinden zou, de persoon in kwestie zou zich daarover ten hoogste verbazen.

(*De Maasbode.*)

Nieuwsberichten

Curaçao.

Zooals Onze Lezers kunnen zien in een advertentie voorkomende op de laatste bladzijde dezer courant is de lezing van den Heer LOMAN, over Curaçao als wereldhaven, op onze drukkerij verkrijgbaar tegen betaling van 25 cts.

De Groep Suriname had de vriendelijkheid de helft der opbrengst van dezen verkoop af te staan aan de kas der Groep „Nederlandsche Antillen”.

Aan Hare Majesteit.

Met vreugde zal de bevolking vernemen, dat de Kamer van Koophandel en Nijverheid, de Groep „Nederlandsche Antillen” van het Algemeen Nederlandsch Verbond, en de Afdeeling „Curaçao” van de Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot” besloten hebben zich gezamenlijk te wenden tot H. M. de Koningin om H. M. onzen toestand bloot te leggen en eerbiedig doch dringend te vragen om spoedige en afdoende hulp, daar noch de zeer verzwakte Handelstand, noch de nu reeds uitgeputte armere bevolking lang wachten kunnen.

Na herhaalde besprekingen en beraadslagingen is het request opgesteld en zal nog heden den Gouverneur worden aangeboden met eerbiedig verzoek het smeekschrift aan Hare Majesteit goedgunstig te willen ondersteunen.

Scheepvaart.

Van 16 – 30 Juni liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15	
Goeletten	8	
Bijlanders	21	
Totaal	44	schepen.

Verleden jaar bedroeg dit getal 65, dus in 2 weken tijds weer 21 schepen minder.

In de geheele maand liepen binnen: 90 schepen; verleden jaar 134, of 44 meer dan dit jaar.

En nu geeft deze statistiek nog een zeer onvolledig beeld van den treurigen stilstand onzer scheepvaart. Van die 90 schepen waren 39 kleine bijlandertjes, die bijna uitsluitend van Bonaire hierheen komen met houtskool. De Goeletten, die grootere vrachten aanvoeren uit Venezuela om hier overgescheept te worden, en meer bedrijvigheid aan de haven geven, waren deze geheele maand slechts 23 in getal, verleden jaar 57.

Hoe lang zal die toestand nog duren?

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer W. A. JONCKHEER JR. een exemplaar van *Ambition*, het propagandablad van het Internationaal Onderwijs per brief. Een begeleidend schrijven meldt, dat wegens afwezigheid van den Heer W. A., zijn broeder F. F. JONCKHEER belast werd met de vertegenwoordiging dezer scholen.

Regenval.

Gedurende de maand Mei

		mM.
Fort Amsterdam		10,6
Plantage	Savonet	11
„	Knip	12,7
„	Klein Sta. Martha	15,3
„	Siberie	24
„	Cas Chikitoe	12,2
„	Gr. St. Joris	10,8
„	Fuik	18,2
	Hoffi abao	17,1
	Sta. Rosa	15,8
	Beekenburg	11
„	Noordkant	21

Pest.

Zoo langzamerhand zijn wij er aan gewoon geraakt in het onmiddelijk gevaar van besmetting te verkeeren. De angst en vrees zijn heel wat verminderd, nu Onze Kolonie tot dusverre gespaard bleef, terwijl bij onze naaste buren reeds meer dan 3 maanden de pest heerschte.

Het volle vertrouwen uitsprekend in de scherpe waakzaamheid en de ernstige zorg van de betrokken Autoriteiten, hun dankbaar onze hulde brengend voor de tot dusverre ontwikkelde activiteit om onze Kolonie te helpen vrijwaren van de besmetting, meenen wij toch te mogen wijzen op een nieuw gevaar, dat ons dreigt.

Nog steeds is in onze Kolonie van kracht de voorgeschreven quarantaine voor schepen en personen, komende van La Guaira.

Maar nu blijkt uit een officieel schrijven van Z. Exc., den Minister van Buitenlandsche Zaken van Venezuela aan BARON DE SECKENDORFF, buitengewoon gezant en gevolmachtigde van het Duitsche Rijk, dat reeds meer dan een maand de Pest geconstateerd is in Caracas. Het eerste geval werd waargenomen in het laatst van Mei.

Officieel worden door Z. Exc. J. DE J. PAUL, Minister van Buitenlandsche Zaken, opgegeven 12 gevallen, waarvan 7 met doodelijken afloop, 3 genezen en 2 nog onder behandeling.

De Duitsche gezant ontving de belofte geregeld op de hoogte te zullen worden gehouden.

Waar schuilt nu voor ons hier het gevaar?

Ofschoon wij geen enkele officieele afkondiging daarvan gelezen hebben, zien wij toch uit de feiten, dat een observatie-quarantaine wordt toegepast op personen, komende uit Caracas. De Amerikaansche Legatie, welke met de *Marietta* hier aankwam, mocht hier niet aan land, maar werd naar de quarantaine gebracht, omdat zij uit Caracas kwam. Redelijk mogen wij veronderstellen, dat op dezelfde wijze gehandeld zal worden met alle personen, die uit Caracas komen.

Voor Caracas zelf schijnt men dus voldoende op zijn hoede te wezen. Tegen het gevaar, dat ons van daaruit dreigt, wordt derhalve zooveel mogelijk gewaakt.

Het gevaar, wat wij duchten, schuilt niet in Caracas (openlijk werd verklaard, dat aldaar de pest heerscht) maar in Puerto Cabello, waarvan wij den gezondheidstoestand niet kennen, en waar het gevaar voor besmetting door het geregeld verkeer met Caracas zeer groot is.

Het zal wel niemand verwonderen als eerstdaags officieel wordt bekend gemaakt, dat ook in Puerto-Cabello zich pest-gevallen hebben voorgedaan.

Zullen eerst dán voor de Curaçaosche Autoriteiten termen aanwezig zijn om ook voor Puerto-Cabello quarantaine af te kondigen, of kan dit reeds nu?

Reeds twee maal gebeurde het, dat eerst een maand na het uitbreken der pest de officiëele verklaring daarvan verscheen. Als wij wachten moeten op de officieele aanzegging, dat de gevreesde ziekte ook binnen Puerto Cabello heerscht, loopen vrij groote kans dan ook zelf reeds besmet te wezen.

Nu weten wij zeer goed, dat op het oogenblik de communicatie tusschen Puerto Cabello en Curaçao niet zoo geregeld meer geschiedt als vroeger. Verschillende stoomvaartlijnen hebben hun route veranderd en bezoeken die haven eerst nadat zij Curaçao hebben aangedaan. Al is de quarantaine dus niet afgekondigd, zij wordt dus feitelijk door de groote stoomvaartlijnen reeds toegepast. Maar de K. W. I. M., de gecharterde Red „D” booten en de oorlogsschepen bijv. doen toch nog altijd eerst Puerto Cabello aan en komen daarna op Curaçao.

Het gevaar bestaat en is volstrekt niet denkbeeldig.

Hopen wij dus, dat de bevoegde Autoriteiten de noodige maatregelen zullen treffen noodig om het kwaad zooveel mogelijk te keeren.

Om volledig te zijn en onze medeburgers niet noodeloos beangst te maken voegen wij hier nog aan toe, dat in het officieele schrijven van den Minister van B. Z. bericht wordt dat sinds 18 Juni zich geen geval meer voordeed te La Guaira. Het schrijven dateert echter van 25 Juni, sinds zijn wij weer 9 dagen verder.

Ook schijnt de pest te Caracas niet kwaadaardig te zijn, daar aldaar nog geen buitengewone sterfte onder de ratten werd waargenomen, iets wat gewoonlijk samenvalt met een hevig optreden van de ziekte.

Het wekt zeker algemeene bevreemding, dat de Nederlandsche Minister resident te Caracas maar niets van zich laat hooren en wij hier op de hoogte komen van den ziektetoestand te Caracas door middel van den Duitschen Gezant.

Stadsreiniging.

Van 26 Juni, 12 uur n.m. tot 3 Juli 12 uur werden in het fiscalaat aangebracht:

152 ratten.
618 muizen.

In het geheel:

2140 ratten.
10091 muizen.

De gewone werkzaamheden der stadsreiniging gaan nu weder geregeld hun gang, de meer aangehuurde werklieden voor quarantaine-maatregelen houden schoon waar zulks noodig is, terwijl straten en pleinen door de vaste werklieden in orde worden gehouden zooals vroeger.

De groote schoonmaak is afgeloopen. Moge het Publiek nu blijven medewerken om huizen, particuliere erven en stegen schoon te houden. Niet alleen de pest, maar ook vele andere ziekten zullen daardoor voorkomen worden.

Muziek.

Aanstaande Woensdag muziek in het Paviljoen-Wilhelmina, Molenplein Overzijde. Het programma luidt aldus:

1. The Social Review, marsch....... Clander.
2. Ouverture du Pirate.............. Bellini.
3. Les Serpentes de la Damayanty valse.............................. Palmer.
4. Nachtigall und Drossel, polka fur 2 piccolos......................... H. Kling
5. Fantaisie, Tanhauser........... R. Wagner
6. The U. S. Artillerie Corps, march Buglioni
7. Fantaisie sur Si j'etais Roi........ Adam
8. Le Cocoyer........................ G. Borel

Marine.

De kapitein ter zee G. P. VAN HECKING COLENBRANDER wordt in November a. s. commandant van het alsdan in dienst te stellen pantserdekschip *Utrecht*, dat bestemd is om in West-Indië het pantserdekschip *Gelderland* af te lossen

De kolonel COLENBRANDER was laatstelijk lid der staatscommissie, benoemd bij Kon. Besl. van 3 Augustus 1906 (Stbl. no. 30), die onder voorzitterschap van den oud-gouverneur-generaal W. ROOSEBOOM, voorstellen had te doen om de uitgaven voor de zeemacht in Nederl. Indië naar billijkheid tusschen de Staatsbegrooting en de Indische begrooting te verdeelen. Deze commissie heeft eenige weken geleden haar rapport aan H. M. Koningin aangeboden.

Comptabiliteitswet voor Suriname en Curaçao.

De Minister van Koloniën heeft twee wetsontwerpen aanhangig gemaakt tot regeling van de wijze

van beheer en verantwoording der geldmiddelen van de West-Indische Koloniën. In het algemeen zijn daarbij tot basis genomen de in 1892 in gediende doch niet tot stand gekomen ontwerpen. Zij wijken echter in zooverre daarvan af, dat niet steeds definitief de vaststelling van de Koloniale huishoudelijke begrootingen aan de Wetgevende Macht in Nederland wordt opgedragen, maar dat met behoud van het vigeerende stelsel, uitgenomen in die gevallen dat de Kroon van haar recht van veto gebruik maakt, of dat de begrooting niet of niet bijtijds in de kolonie wordt vastgesteld, alleen dan de begrooting door de Wetgevende Macht wordt vast gesteld, wanneer eene bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig mocht blijken.

Alzoo wanneer de kolonie zelf in hare financieele behoeften kan voorzien, stelt zij zelf de begrooting vast.

De contrôle over de koloniale uitgaven en ontvangsten, zoowel in de koloniën als in Nederland alsmede het onderzoek der rekening worden aan de Algemeene Rekenkamer opgedragen en dat college brengt jaarlijks een volledig verslag uit.

De Wetgevende Macht zal dan veel beter dan tot nu toe kunnen oordeelen naar de juistheid van de cijfers bij de verantwoording van de koloniale uitgaven en ontvangsten en het slot der rekening vaststellen. De koloniale ontvangers en betaalmeesters zullen aan haar rekenplichtig zijn en wegens hun gehouden beheer rechtstreeks aan haar rekening behooren af te leggen. Uit de opneming van de kasverantwoordingen der rekenplichtigen en van die der betaalmeesters hier te lande moet de rekenkamer het bewijs kunnen vinden van de juistheid der cijfers en der vanwege het koloniaal bestuur opgemaakte rekeningen.

Maandelijks zullen aan den administrateur van financiën in elke kolonie, vanwege het departement van Koloniën, de voor het opmaken der rekening benoodigde gegevens aangaande de uitgaven en ontvangsten in Nederland worden verstrekt. Voor uitgezonden specie en betaalde wissels tot overmaking van de hier te lande aan de koloniale geldmiddelen toegestane bijdrage, alsmede voor betalingen en ontvangsten voor rekening van anderen, zal met de koloniën een rekening moeten geopend worden, bestemd ter mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer.

Voor de invoering van de voorgedragen wetten raamt de Rekenkamer een hooger bedrag van f 8000 bestemd voor de minimum jaarwedden van twee eerste klerken. Tevens zal moeten uitgebreid worden de lokaalruimte zoowel bij de Rekenkamer als bij het Departemt van Koloniën, waar voor meer personeel nog f 2600 á 3400 's jaars zal noodig zijn. Voorts zullen voor Suriname twee ambtenaren moeten worden aangesteld met bezoldigingen te zamen van f 1500 á f 2400; voor Curaçao zal voorloopig geen uitbreiding van personeel noodig zijn.

BONAIRE.

1 Juli.

De zoutpannen aan de Lage Westkust, tot nu toe het eigendom van de *Naamlooze Vennootschap Zout-Exploitatie en Cultuur-onderneming „Bonaire"* directeur de Heer H. J. C. B. Hellmund zijn dezer dagen aan een consortium verkocht, bestaande uit de Heeren Gebr'. Herrera, R. Muskus en J. Hellmund, allen van Bonaire. De koopprijs bedroeg f 30.000 en van den inventaris ± f 8000.

— De nieuwe kerk van Rincon, toegewijd aan den H. Ludovicus Bertrandus, Dominikaan en Apostel van West-Indië wordt Zondag 5 Juli in gebruik genomen.

De kerk is wel niet geheel en al klaar en voltooid, maar toch zoover, dat er dienst in gedaan kan worden. Gebrek aan water en aan de noodige financiën is oorzaak, dat de overige werkzaamheden nog eenige maanden zullen moeten wachten.

LAATSTE BERICHTEN.

Zoo juist vernemen wij, uit gezaghebbende bron,—*De Curaçaosche Courant* is nog niet in ons bezit,— dat alhier 10 dagen quarantaine is afgekondigd voor personen en schepen, komende van Puerto Cabello.

Buitenland.

Duitschland.

In Pruissen hebben de verkiezingen plaats gehad voor den Pruissischen Landdag.

Gelijk men weet, geschieden deze verkiezingen nog altijd volgens het geheel verouderde „getrapte" stelsel, dat eigenlijk door iedereen veroordeeld wordt en dat zelfs door Bismarck reeds als het slechtst-denkbare stelsel gequalificeerd werd, maar dat nog nooit iemand gewaagd heeft te veranderen.

En dat voor een „volksvertegenwoordiging", die toch op den loop der binnenlandsche politiek zulk een gewichtigen en dikwijls beslissenden invloed heeft, van wie wetten uitgaan van zóó ingrijpende en vérstrekkende beteekenis als de beruchte anti-Polenwet......

De verkiezingen voor den éérsten trap hebben nu plaats gehad de kiezers — tenminste de gelukkigen, die het stemrecht bezitten, — moesten in het verkiezings-bureau hardop, — een geheime stemming bestaat, niet, — hun „vertrouwens-mannen" kiezen. Dezen kozen op hun beurt den 16en. Juni den eigenlijken afgevaardigde.

De kiezers van den eersten graad, die al dus hun stemplicht vervuld hebben, zijn nog in drie categoriën verdeeld; iedere klas wijst een derde—maar natuurlijk geen wiskundig evenredig—aantal van de kiezers van den tweeden graad aan.

Het onderscheid in categorieën wordt gemaakt door de min of meerdere som belasting, die de kiezer betaalt. Om in de eerste categorie geplaatst te worden, en dus het grootste derde deel van de „vertrouwensmannen, te mogen kiezen, moet men over zulk een kapitaal beschikken, dat tot die klasse slechts de aller-aller-hoogste geld-aristocraten behooren.

Prins Bülow,—die dan toch wel „moppen" genoeg heeft om zich de weelde van een prachtvilla te Rome te veroorloven,—is nog zóó arm, dat hij heel bescheiden tot de derde klas behoort evenals......zijn kamerknecht. Ook kardinaal Fischer van Keulen behoort tot de derde klas......

Het Centrum en de Polen hebben een overwinning behaald te Beuthen-Tarnowitz, waar zij de nationaal-liberale meerderheid der tweeden graad kiezers een meerderheid van het Centrum hebben omgezet. Ook te Keulen hebben de Centrums-mannen een schitterende overwinning behaald. Hun stemmencijfer was sedert de vorige verkiezingen in 1903 opmerkelijk toegenomen.

Een beschouwing over den afloop der verkiezingen in het algemeen volge hier:

Er blijkt uit, dat zij voor de „vrijzinnigen" van allerlei schakeringen eenige gevoelige verliezen gebracht hebben, voor het Centrum brachten zij een viertal overwinningen. De socialisten wisten zich zeven zetels te veroveren.

De Landdag zal na de verkiezingen aldus zijn samengesteld:

Centrum 72
Conservatieven 71
Vrij conservatieven 34
Polen 2
Nationaal Liberalen 31
Vrijzinnige Volkspartij 13
Vrijzinnige Vereeniging 5
Sociaal-democraten 7
Denen 2
Hervormings-partij 1

Het Centrum wint zooals wij reeds zeiden vier zetels: drie van de nationaal liberalen en een van de conservatieven.

De conservatieven winnen een zetel van de nationaal-liberalen.

De Polen winnen een zetel van de vrij-conservatieven.

De socialisten winnen 7 zetels.

De nationaal-liberalen verliezen 5 zetels, behalve genoemden ook een aan de „rooden".

De conservatieven verliezen een zetel.

De vrijzinnige volkspartij verliest vier zetels.

De vrijzinnige vereeniging verliest twee zetels.

Von Bülow zal zich door den uitslag van die verkiezingen nu juist niet heel aangenaam gevoeld hebben. Voor zijn bloc-politiek is de uitslag nu juist niet bemoedigend!

BELGIE.

De politieke verkiezingen van den 24 Mei in de Belgische provinciën Oost-Vlaanderen, Henegouwen, Luik en Limburg zijn, wat de Kamer betreft, voor de regeering niet gunstig geweest.

De katholieke meerderheid is gedaald van 12 op 8 stemmen.

De katholieken verliezen 3 zetels: nl. te Hoei-Waremme, te Luik en te Tongeren-Maeseyck. Zij winnen een zetel: te Bergen. De socialisten verliezen niets en winnen 5 zetels: 1 op de liberalen te Charleroi, 1 op de liberalen te Gent, 1 op de liberalen te Doornik, 1 op de katholieken te Hoei en 1 op de katholieken Luik.

De liberalen winnen 1 zetel te Tongeren-Maeseyck en verliezen er: te Charleroi, Gent, Doornik en Bergen.

Het „Handelsblad van Antwerpen" schrijft dan ook terecht:

„Zonder ontmoedigend te zijn, is de uitslag niet van dien aard om bevredigend genoemd te worden...... De stormloop onzer vrienden tegen de liberale zetels in het Vlaamsche land is dus niet gelukt. Evenmin veroverden wij den zevenden zetel te Gent, waarop wij eenige hoop hadden." Terwijl de nieuwe Kamer zal bestaan uit 87 katholieken, 43 liberalen, 35 socialisten en 1 christen-democraat, is de samenstelling van den Senaat als volgt: 64 katholieken, 35 liberalen en 12 socialisten — zoodat in dit lichaam de katholieke meerderheid, die tot dusverre 14 bedroeg, gestegen is.

Het nazien van de bepaalde uitslagen, die nu bekend zijn, komt onzen eersten indruk versterken.

De katholieken hebben te zeer geslapen op hun vroegere lauweren, vooral in Oost-Vlaanderen, en zich te zeer betrouwd op de bekentenissen van onvermogen door enkele tegenstrevers gedaan.

Ondertusschen sloten in de meeste streken de anti-clericalen bontgenootschap en bereidden zij den grooten slag.

Door de katholieken werd voortgewerkt met de zekerheid hun meerderheid merkelijk versterkt te zien na de kiezing. En de minister Schollaert en Renkin aarzelden niet, ondanks de waarschuwende verwittiging van Woeste en de meeste leden van de rechterzij, de Congokwestie ter bespreking te leggen vóór de verkiezingen.

Die overname, althans in de voorbehoudende voorwaarden, is lang niet begeerd bij het Belgische volk. Maar ze wilden de zaak doordrijven, nog vóór de verkiezing. 't Lukte niet. En nu werd het ontwerp van overname, een millioenenverbrassing, een ongehoorde kruiperij vóór den wil van den koning, en wat weet ik al. Overal en voornamelijk bij de buitenlieden, werd de overname als de slechtste en onvoorzichtigste daad van de beheerders voorgesteld. Op elke vergadering van de tegenpartij werd ten minste één spreker belast met het voorstellen van de gevaren, die aan de Congo-overname vast waren. Men las en hoorde spreken van 240 millioen, die de Belgische burgers zouden te betalen hebben uit eigen zak, van de duizenden soldaten, die zouden verplicht worden elk jaar naar Congo te vertrekken.

De „christen-democraat", deel uitmakend van de tegenpartij, Pieter Daens, broeder van priester Daens, ging bij de moeders in hun huis, loofde hun lieve kindertjes, en „is het niet spijtig, sprak hij, dat dit kind, als het 20 jaar oud is, in den Congo zal moeten sterven?" Op een meeting schilderde hij het lijden af van een volksjongen, die, tegen wil en dank, als soldaat naar Congo moest vertrekken, en daar nu te sterven ligt met een vergiftigde pijl in de borst. Vruchteloos roept hij om zijn moeder. Zijn moeder is 6000 mijlen vandaar. Hij roept om zijn vader. Maar zijn vader is het, die zijn dood wilde, want... hij stemde voor de katholieken, die de Belgische soldaten naar den Congo wilde zenden... Laat ons bidden, vrienden, voegde hij er bij, opdat God dien geesel van ons vaderland zou verwijderen!

Advertentien.

DE TOEKOMST VAN CURAÇAO

als

Nederlandsche Wereldhaven

in

West-Indie.

LEZING

gehouden in eene bijeenkomst van de

Groep Suriname

van het

Algemeen Nederlandsch Verbond

door

J. C. LOMAN
Civiel-Ingeneur.

Te bevragen
DRUKKERIJ VAN DIT BLAD.

Prijs f 0,25.

Steenhouwerij.
Marmerwerken.
H. P. EUWENS,
Oude Varkensmarkt.- Doddendaal.
Nijmegen. **Holland**

S. S. „CHRISTIANSTED".

Vaarplan voor Juni-September 1908.

VERTREK VAN		Jun	Juli	Aug
Curaçao	Maandag, v. m.	22	20	17
Bonaire	„ n. m.	22	20	17
Curaçao	Dinsdag, n. m.	23	21	18
Aruba	Woensdag, n. m.	24	22	19
Curaçao	Dond. vm. of nm	25	23	20
Bonaire	„ n. m. of	25	23	20
	Vrijdag v. m.	26	24	21
St. Thomas	Maandag	29	27	24
St. Martin	Dinsdag, v. m.	30	28	25
Saba	„ middag	30	28	25
St. Eustatius	Woensdag, v. m.	Juli 1	29	26
St. Kitts	Donderdag v. m.	2	30	27
St. Eustatius	„ n. m.	2	30	27
Saba	Vrijdag, v. m.	3	31	28
St. Martin	„ middag	3	31	28
St. Bart	(facultatief) ...		Aug	
St. Thomas	Zaterdag, v. m.	4	1	29
Bonaire	(facultatief)...			
Curaçao	Dinsdag, n. m.	7	4	Sept. 1
Aruba	Woensdag, n. m.	8	5	2
Curaçao	Dond. vm. of nm	9	6	3
Bonaire	Vrijd. vm. of nm.	10	7	4
AANKOMST TE				
Curaçao	Vrijdag, n.m. of	10	7	4
	Zaterdag, v. m.	11	8	5

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia
Vertrekt van New-York	Mei 23	Mei 30	Juni 6	Juni 13	Juni 20	Juni 27
Komt aan te San Juan	29		11		25	
Vertrekt van „	29		12		26	
Doet Curaçao aan	31		14		28	
Komt aan te La Guaira	Juni 2	Juni 6	15	20	29	Juli 4
Vertrekt van „	3	8	17	22	6	6
Komt aan te Pto. Cabello	4		18		Juli 1	
Vertrekt van „	5		19		2	
Komt aan te Curaçao	6	9	20	23	3	7
Vertrekt van „	7	15	21	29	4	13
Doet La Guaira aan	8		22		5	
„ Ponce „						
„ San Juan „	10		24		8	
Komt aan te New-York	15	22	29	Juli 6	13	20

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Merida
Vertrekt van Curaçao	Juni 1	Juni 9	Juni 15	Mei 23	Juni 29	Juli 7
Komt aan te Maracaibo	2	10	16	24	30	8
Vertrekt van „	5	13	19	27	Juli 3	11
Komt aan te Curaçao	6	14	20	28	4	12

Photographische Inrichting.
Soublette et Fils,
HOFPHOTOGRAFEN
VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden
BEKROOND
te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eere medaille, 1904.
Curaçao, Waterkant Otrabanda.

‚CURAÇAO in 1803-1804',
DOOR
P. A. EUWENS, O. P.
formaat groot 8°.—83 bladz.
Prijs **f 0,50.**
De opbrengst strekt ten voordeele der nieuwe kerk op Rincon.
Verkrijgbaar aan de drukkerij van het
APOSTOLISCH VICARIAAT.

LONGMAN & MARTINE
NEW YORK, U.S
Venta Por Las
Almacen

Adverteert steeds
IN DE
Amigoe di Curaçao,

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO